

Kerst in de Kerklaan

Kerklaan nummer 38

Lena goot het water uit het pannetje en keek peinzend naar de eenzame aardappel. Ze had geen honger. Eigenlijk had ze nooit honger. Koken deed ze wel, heel plichtsgetrouw, maar niet met plezier. Er was weinig aan zo. Geen Piet die vergenoegd over zijn maag wreef en beweerde dat hij nog nooit zo lekker gegeten had. Dat beweerde hij iedere avond, dus waar kon het niet zijn. Maar sinds hij dood was, zat ze met tegenzin haar ene aardappel weg te werken.

En nu was het kerstavond. Ze herinnerde zich nog goed de kerstavonden lang geleden, toen ze zelf nog een klein meisje was. De kaarsjes in de kerstboom, de emmer water ernaast. En haar vader die voorlas uit een dik boek met verhalen. Het stond wel in haar boekenkast, geen van haar zussen en broers had het willen hebben na de dood van hun ouders. Maar ze had het al jaren niet meer ingekeken. Misschien straks even doen. Ze was vooral dol geweest op het verhaal dat helemaal achterin het boek stond. Hoe het precies ging wist ze niet meer. Alleen dat er sneeuw in voorkwam en kindjes op klompen. Toen ze eenmaal zelf een gezin had, kookte ze op kerstavond extra lekker. Want kerstavond was de enige avond dat ze als gezin thuis waren, de beide Kerstdagen waren vol met familiebezoek. En nog later, toen de kinderen groot waren, gingen Piet en zij samen naar de kerstnachtdienst en daarna aten ze dan brood en soep, terwijl ze luisterden naar oude kerstmuziek.

Piet was zo sentimenteel als hij groot was. Die geloofde in vrede op aarde en in de mensen een welbehagen. Onpraktisch en onrealistisch, maar zo was hij nu eenmaal. Ze miste hem nog iedere dag.

Zonder Piet was kerstavond niet speciaal meer, het was een gewone avond, eenzaam als alle andere avonden. Morgen ging ze naar Rob en Marion. Dat was wel gezellig, al was het daar altijd vreselijk druk. Ongelooflijk dat haar kleine jongen ook al kleinkinderen had.

Tweede kerstdag zouden Liesbeth en Johan haar ophalen en gingen ze met zijn drieën eten in een sjiek restaurant. Ook leuk, al vond ze het jammer dat ze nu Jeanette al weer niet zag. Hoe lang was het nu geleden? Bijna een jaar. Met oud en nieuw vorig jaar was haar kleindochter nog even langs gekomen, maar de rest van het jaar had ze haar niet gezien. Niet dat ze Fiona en Dorien van Rob veel gezien had, maar toch wel vaker dan die ene keer. Ach, die kinderen hadden hun eigen leven. Als grootmoeder en zelfs overgrootmoeder stond je daar buiten. En wat moesten ze ook bij een tachtigjarige chagrijnige oude vrouw?

Terwijl ze lusteloos in haar eten prikte, de aardappel lag nog onaangeroerd naast de sperzieboontjes en het kleine gehaktballetje, bedacht ze dat ze in ieder geval nog wel beschikte over een gezonde dosis zelfkennis. Ze wàs chagrijnig geworden.

Daarnet nog. Ze had toch niet zo hard hoeven uitvallen tegen het buurjongetje? Het hele mannetje was amper vijf jaar oud. Dat hij in zijn enthousiasme voor het voetballen zo hard tegen haar tuinhek gebotst was dat hij er pardoes doorheen gevallen was, kon hij ook niet helpen. Dat hek was al gammel. Maar ja, die kinderen waren altijd zo rumoerig.

Wat dat betreft had ze het niet getroffen met haar burens. Vroeger waren Piet en zij de jongsten geweest in de buurt. Het was dan ook een heerlijk rustig straatje geweest. Maar ja, de ouderen verdwenen en er kwamen jongeren voor in de plaats. Nu woonde links een jong stel. Werkten allebei, lieten een hoop verbouwen aan dat huis. En dat terwijl ze er zelden waren! Dan was al die herrie toch ook niet nodig?

En aan de andere kant, op de hoek, woonde een gezin met drie kinderen. Het vijfjarige Koentje, een druktemakertje van een jaar of drie dat Joris heette en een baby.

Van die baby wist ze alleen dat het een meisje was, want er had begin november ineens een roze ooievaar in

de tuin gestaan. Ze had nog gearzeld, Even langsgaan met een kleinigheidje? Maar toen hoorde ze de buurman toevallig tegen iemand zeggen dat ze geen kraamvisite ontvingen en zo'n modern kraamfeest hielden. En daar was ze niet voor uitgenodigd. Geen wonder, ze was in de ogen van de kinderen uit de buurt 'de boze buurvrouw'. Nu er geen Piet meer was die luchthartig over de hobbeltjes van het leven heenstapte, waren haar minder prettige eigenschappen wel naar boven gekomen. Misschien moest ze... Haar gedachtengang werd onderbroken doordat ze ineens in het donker zat. Stroom uitgevallen. Ook dat nog. Voorzichtig tastend ging ze op zoek naar lucifers. Er stond een grote kaars op de salontafel, die gaf tenminste nog wat licht.

Kerklaan nummer 36

'Koen, hou nou eens even je mond en ga zitten!' Inge duwde haar oudste zoon terug op zijn stoel. Die vond het helemaal geweldig dat het licht uitgevallen was. Maar zijn verhalen over spoken en skeletten maakten Joris bang. En als die eenmaal begon te gillen, was het huis te klein. Dus streek ze haar jongste zoon geruststellend over zijn blonde haar.

'Niets aan de hand, jochie. Pappa gaat het licht al maken. Als jullie nu heel rustig blijven zitten, gaat mamma even kijken of we een paar kaarsjes aan kunnen steken.'

Ze ruimde snel de tafel af. Gelukkig waren ze al klaar met eten toen de stroom uitviel. Ze overwoog de grote kandelaar op tafel te zetten, maar dat was vast niet handig, met die twee druktemakers. Daarom verzamelde ze op de tast een paar waxinelichtjes en stak die aan. 'Zo, kijk eens, is dat niet gezellig?'

Ineens drong het tot haar door dat het Kerstavond was. Ieder jaar had ze vage plannen om van die avond een echte gezinsavond te maken. Eerste Kerstdag was immers standaard gereserveerd voor haar familie – eerst een lange rit naar Groningen en dan gourmetten met pa en ma en de zussen met aanhang – en Tweede Kerstdag was voor Marks ouders. Soms irriteerde het haar, ieder jaar hetzelfde patroon, maar het ontbrak haar aan energie om iets anders te verzinnen. En het ging er tenslotte om dat je bij elkaar was als familie. Kerstavond was dus eigenlijk het beste moment om een eigen traditie te starten. Lekker eten, voorlezen bij de kerstboom, een zorgvuldig uitgekozen cadeautje onder de boom, zoiets. Maar ja, in de praktijk was de week voor Kerst altijd een enorm drukke. Meestal moest ze een extra dag werken. En dit jaar had ze ook nog geholpen tijdens de kerstmaaltijd bij Koen op school en dan was Joris ook nog ziek geweest. Voor je het wist was het kerst en te laat voor mooie plannen.

Mark kwam terug uit de gang, waar hij met een zaklamp de meterkast bekeken had.

'Het ligt niet aan ons. Alle stoppen zitten erin. Ik denk dat de stroom helemaal uitgevallen is. Ik ga even buiten kijken hoe de rest van de straat ervoor staat.'

Inge zuchtte. Dat kon dan nog een fijne avond worden...

Koen zat al weer te stuteren op zijn stoel. Hoe moest ze die nu rustig houden? Meestal zette ze hem rond deze tijd voor de televisie, maar die deed het nu ook niet. Joris was blijkbaar ook over zijn angst heen. Die begon nu met Koen mee te doen.

'En dan komen er piraten en die schieten alle kerstballen kapot!'

'Ja, en dan steken ze de boom in brand.'

Die kon ze voorlopig niet alleen laten, bedacht ze met een cynische glimlach. De baby begon te huilen. Ja, ze was natuurlijk ook toe aan een voeding. Verschrikt bedacht ze dat dat een groot probleem was. Hoe moest ze het flesje opwarmen? Ze deed dat altijd in de magnetron, maar die werkte natuurlijk niet. En het fornuis was ook elektrisch.

Heel handig allemaal, maar je had er niets aan als de stroom uitviel. Warm water was er natuurlijk ook niet, want ze hadden geen geysers, maar een boiler en die was ook al elektrisch. Misschien zat er nog wat in... Ze stond op, pakte een pannetje en draaide de hete kraan open. Voorzichtig voelde ze. Nee, dat was lauw. Ze had voor ze aan tafel gingen de pannen in de week gezet. Door al het haasten was er weer van alles aangebrand. Het keukenboilertje was dus leeg. En de grote boiler ook, bedacht ze, want ze had voor het eten de kinderen in bad gedaan. Toen Mark ging douchen was hij nog kwaad geworden omdat er amper genoeg water geweest

was om zijn haar te wassen. En dat was te kort geleden om alweer heet water te hebben, dat ding was ook aan vervanging toe.

Ze tilde Floortje uit de reiswieg in de hoek van de huiskamer en probeerde haar te sussen.

Mark kwam weer binnen. 'Het lijkt erop dat de hele wijk zonder stroom zit. We moeten maar gewoon afwachten wanneer het weer aangesloten wordt.'

Een tikje geïrriteerd vroeg hij: 'Waarom huilt Floortje zo?'

'Ze heeft honger, maar ik kan de fles niet warm maken.'

'Dan geef je het haar toch koud?'

Er zat niets anders op. Gezond was het niet voor zo'n jonge baby. Blijkbaar wist Floortje dat ook, want ze weigerde halsstarrig de koude melk te drinken.

Inge zuchtte. 'Ik ga het hiernaast vragen.'

'Hiernaast?'

Het bleek maar weer dat kleine potjes grote oren hebben, want Koen riep: 'Nee, mama, dat moet je niet doen, dat is de boze buurvrouw!'

Inge schudde haar hoofd. 'Ze is een beetje mopperig, maar verder kennen we haar gewoon niet. We hadden zelf ook wel contact kunnen zoeken, toen we hier twee jaar terug kwam wonen', bedacht ze schuld bewust.

'Maar ik denk dat zij nog op gas kookt en dus kan ik bij haar de fles opwarmen. Ik ga het gewoon vragen. Let jij op de jongens, dan neem ik Floortje mee.'

Ze wachtte niet eens op antwoord. Ze liep haar eigen tuinhek uit en opende voorzichtig het scheve hek van de buurvrouw. Het zag er wel schandalig uit, eigenlijk. Geen wonder dat de buurvrouw zo boos was geweest.

Gelukkig had ze direct na het drama haar excuses aangeboden en gezegd dat Mark na de kerst zou kijken of hij de boel nog kon repareren. En anders zouden ze natuurlijk meebetalen aan een nieuw hek.

Ze drukte op de bel, maar bedacht dat die het natuurlijk ook niet deed. Daarom klopte ze op het raam. Ze zag door de dichte vitrage dat er een kaars brandde in de kamer. Na korte tijd werd de deur opengedaan.

Ondertussen begon Floortje, die heel even stil geweest was, nog harder te krijsen dan daarvoor.

Lena keek Inge even verbaasd aan, maar zag toen het flesje in de hand van haar buurvrouw. 'Je hebt een elektrisch fornuis zeker?'

Inge knikte. 'Zou ik alstublieft uw gasfornuis mogen gebruiken?'

'Kom maar binnen, dan zet ik een pannetje water op. Dat kind heeft erge honger, zo te horen.'

Inge zag een glimp van humor in de lichte oude ogen. Ze liep achter haar buurvrouw aan naar de keuken. De indeling van dit huis was gespiegeld aan de hare, maar verder hetzelfde. De keuken was echter een stuk minder modern.

Er stond een ouderwets keukenblok, met daarnaast een tafemodelkoelkast en een gasstel.

'Ja, bij jou is het vast moderner, maar je ziet maar dat ouderwetse rommel ook voordelen heeft.'

Weer die ietwat wrange humor. Langzaam begon er waardering voor de oude vrouw in Inge te ontstaan.

Lena zette een melkpannetje met water op het vuur. 'Het duurt wel heel even.'

'Zal ik Floortje even thuisbrengen? Dat gehuil is vast erg vervelend voor u.'

'Welnee, dat hoort erbij. Ga maar in de huiskamer zitten.'

De huiskamer was heerlijk warm. Gasverwarming. Daar kwam ook geen elektriciteit bij kijken. Inge vroeg zich af hoe lang het allemaal zou duren. Hun eigen huis was slecht geïsoleerd, zonder verwarming zou het snel koud worden.

Kerklaan nummer 40

'Mijn batterij is op. Vervelend, want nu kan ik mijn werk niet afmaken.' Alex klapte zijn laptop dicht en keek Simone vragend aan. 'Of kan ik op de jouwe?'

Simone schudde haar hoofd en wees op de boodschap onder in het scherm. 'De mijne is ook leeg.'

Lastig was dat. Toen het licht uitviel hadden ze er niet zo'n groot probleem van gemaakt. Kaarsjes aan en verder werken. Ze hadden het druk. Alex en Simone hadden samen een adviesbureau en het liep geweldig

goed. Zo goed dat ze bijna dag en nacht werkten. Ook tijdens de kerstdagen. Eigenlijk waren dat soort feesten gewoon verloren tijd. Verplicht alle werknemers vrijgeven en zelf toch nog doorbuffelen. Het scheelde dat ze geen familieverplichtingen hadden. Haar eigen ouders zaten de hele winter op Tenerife en Alex had al jaren geen contact meer met zijn broer. Zijn ouders waren vier jaar geleden verongelukt.

Simone schoof haar laptop naar achteren. 'En nu?'

'Geen idee. Zonder computer kan ik niet werken. De televisie doet het ook niet en bij kaarslicht kan ik niet lezen.'

'Het is maar goed dat we geen eeuw geleden geboren zijn.' Ze rilde. 'Vind jij het ook zo koud?'

'De verwarming doet het ook niet, natuurlijk. En het was nog niet echt warm, we waren amper thuis toen de stroom uitviel.'

Simone stond op. 'Ik ga mijn jas aantrekken. Moet ik de jouwe ook meenemen?'

Ze pakte de jassen van de kapstok en stond ineens verbaasd stil. 'Alex, kom eens hier?' Hij stond zuchtend op. 'Wat is er?'

'Moet je horen. Ik hoor rare geluiden hiernaast. Gegil, gehuil, ik weet het niet. Daar woont toch een oude vrouw?'

'Ja, volgens mij wel. Wat gek. Zou er iets aan de hand zijn?'

Ze stonden allebei stil te luisteren, maar de muren waren niet dun genoeg om te onderscheiden wat ze precies hoorden.

'Het kan de televisie of de radio niet zijn. Ik vind het eng. Straks is ze van de trap gevallen of zoiets.'

Alex knikte bedachtzaam. 'We hebben eigenlijk nooit contact met haar gehad. We hebben ons zelfs niet even voorgesteld, toen we er kwamen wonen. Als er niets aan de hand is, staan we voor gek.'

'Maar als er wel wat is en ze wordt morgen pas gevonden, of nog later, dan vergeef ik het mezelf nooit.'

'Je hebt gelijk. Ik ga kijken.'

'Ik ga mee.'

Ze gluurden door het raam van het buurhuis, maar zagen alleen het zwakke schijnsel van een kaars. Het geluid was nog steeds te horen.

Alex klopte op het raam. Simone keek hem verwijtend aan. 'Als ze gevallen is, kan ze toch niet opendoen?'

'Nee, maar ik kan toch niet zomaar de deur openbreken?'

Kerklaan nummer 38

Er werd alweer aangeklopt.

Lena liet het flesje in het hete water zakken en zette de pan op de sudderplaat. Daarna liep ze naar de deur. Zo'n stroomstoring bracht wel leven in de brouwerij. Piet zou hiervan genoten hebben. Voor de deur stonden de burens van de andere kant. Ze keken een beetje ongemakkelijk.

'Kan ik jullie ergens mee helpen?'

De jonge vrouw keek haar opgelucht aan. 'U bent nog helemaal heel. Gelukkig maar.'

De man zag Lena's verbaasde blik en vulde aan: 'We hoorden geschreeuw en gehuil, en we waren bang dat u gevallen was. Daarom kwamen we even kijken.'

Een glimlach verhelderde Lena's altijd wat norske gezicht. 'Wat lief van jullie! Maar mij mankeert niets. De buurvrouw van de andere kant zit hier, met haar baby. Die heeft honger, maar ze kon het flesje niet opwarmen.'

Simone zuchtte opgelucht. 'Dat verklaart het! We konden het niet thuisbrengen, maar nu u het zegt, vind ik het wel stom dat ik dat niet snapte. Babygehuil, natuurlijk. Het klonk wel heel luguber, zo in het donker.'

'Dat begrijp ik.'

Lena zag dat Simone rilde. 'Heb je het koud? Och, bij jullie werkt de verwarming zeker niet.' Ze wist niet waar het ineens vandaan kwam, na al die maanden waarin ze zo teruggetrokken geleefd had, maar ineens bood ze spontaan aan: 'Kom zolang maar bij mij. Mijn gaskachel brandt en het is heerlijk warm in de kamer. En misschien wil meneer de buurman en de twee jongetjes van hiernaast gaan halen? Want die zitten ook in

de kou natuurlijk.'

'Dat is heel vriendelijk aangeboden. Mijn naam is Alex trouwens.'

'En ik ben Simone.'

'Nou, Simone, kom maar binnen, dan kun je meteen kennis maken met Inge. Hoe de kleine heet, weet ik eigenlijk niet.'

'Deze schreeuwlelijk heet Floortje.'

Inge kwam de gang in. Ze had het gesprek vanuit de huiskamer min of meer kunnen volgen. Floortje brulde nu op volle sterkte.

Lena liep snel de keuken in en pakte de fles. Geroutineerd liet ze een paar druppels op haar pols vallen. Zoiets verleerde je blijkbaar nooit. De melk was op temperatuur.

'Alsjeblieft. Warme melk voor onze jongste buurvrouw.'

Het had Alex weinig tijd gekost Mark ervan te overtuigen mee te komen. Het was inmiddels knap koud in huis. De jongens stribbelden wat harder tegen.

'Dat is de boze buurvrouw!' zei Koen weer. En Joris vulde aan: 'Die is altijd boos op ons!'

Mark schudde zijn hoofd. 'Die mevrouw is helemaal alleen. Daarom moppert ze wel eens. Maar ze is toch heel lief, want we mogen toch allemaal bij haar komen. Zij heeft een kachel die het nog wel doet.'

Koen leek de voor- en nadelen tegen elkaar af te wegen.

'Maar ik heb wel haar hek kapot gemaakt en toen schreeuwde ze heel hard.'

'Dat was ook best stout van je. Maar mama heeft al sorry gezegd en ik ga volgende week het hek repareren. Ik denk niet dat ze nu nog schreeuwt. En nu ophouden met zeuren, we gaan gewoon. Misschien moet jij ook nog maar een keer gaan zeggen dat het je spijt.'

De twee mannen namen ieder een jongetje bij de hand en legden snel de korte afstand naar het buurhuis af. Lena deed de deur vrijwel direct open. 'Kom snel binnen. Ik heb extra kaarsen neergezet en het is lekker warm.'

Koen bleef op de drempel staan. 'Ben jij nog boos?'

Lena keek vertederd naar het ernstige gezichtje. 'Nee hoor, je deed het toch niet expres? Ik schrok er gewoon erg van, daarom schreeuwde ik zo.'

'Oh, dat doet mama ook. Als ik lekker hard fiets en er komt een auto of zo, dan gaat ze ook heel hard schreeuwen. Ik deed het echt per ongeluk. Ik was de keeper en Thomas die schopte loeihard. Nou toen probeerde ik hem te pakken en toen viel ik. En toen was het hek kapot. Maar mijn papa kan dat vast wel maken.'

Lena glimlachte. 'Dat zou fijn zijn, maar ik ben echt niet meer boos. Het is maar een hek, tenslotte. Lusten jullie soms warme chocolade melk?'

'Oeh, dat is lekker!' Koen stond alweer vrolijk te springen en Joris echode: 'Is lekker!'

En zo zat de anders zo lege woonkamer van Lena die kerstavond vol met mensen. Er was een baby die tevreden sliep in de armen van haar moeder. Er was een jonge carrièrevrouw, die in de ouderwetse keuken hielp met het improviseren van wat hapjes en drankjes. Er waren twee kleine jongetjes die vol overgave 'Kling klokje Klingeling' en 'Er is een kindeke' zongen, terwijl Alex hen begeleidde op de oude piano. En er was een jonge vader die voorlas uit het oude boek. Het allerlaatste verhaal, van kindjes met klompen die speelden in de sneeuw.

En Lena, de boze buurvrouw? Die pinkte stiekem een traantje weg en bedacht dat Piet, als hij dit kon zien, zou zeggen: 'Zie je wel, meisje? Vrede op aarde en in de mensen een welbehagen!'

